

7/7648

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : 026.21/2002/SPGY/240917
Konu : Yazılı Soru Önergesi

ÇOK İVEDİ

15.07.2002

SÜRELİ - ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 11 Haziran 2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/7648-15744/37274 sayılı yazıları.

İstanbul Milletvekili Sayın Murat Sökmenoğlu'nun yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Şükrü Sina GÜREL
Dışişleri Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

EK: Soru önergesi yanıtı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN MURAT SÖKMENOĞLU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORULAR:

1. Cidde Başkonsolosluğu'nca Suudi Arabistan'ın Tebuk kentinde Suudi makamlar nezdinde başlatılan tahkikat sonucunda kaza sonucu vefat ettiği bildirilerek Türkiye'ye gönderilen Nesip oğlu Ayhan Halbutoğulları'nın Hatay'da defnedilmiş cenazesi üzerinde Türkiye'de yaptırılan DNA testi Suudi makamlarınca niçin kabul edilmemektedir? Suudi makamlarının aynı testin ABD'nde yapılması gerektiği konusunda Dışişleri Bakanlığımızın adigeçen aileye bir yardımı mevcut mudur?
2. Öldüğü bildirilen Ayhan Halbutoğulları'nın "ben yaşıyorum, kurtarın" diye haber göndermesine rağmen, baba Nesip Halbutoğulları, oğlunun akıbetini öğrenmek üzere gitmek istediği Suudi Arabistan'a neden sokulmamaktadır? Bu konuda Dışişleri Bakanlığımızın Suudi makamlar nezdinde bir girişimi olmuş mudur?
3. Ayhan Halbutoğulları'nın hayatta olduğu haberi üzerine, Dışişleri Bakanlığımızca Suudi Arabistan'da bir araştırma yapılmış mıdır? Yapılmış ise, kesin bulgular elde edilmiş midir? Ana-babanın feryadına karşı, Ayhan Halbutoğulları'nın halen hayatta olup olmadığı konusunda Dışişleri Bakanlığı nasıl bir araştırma yapmıştır? Bu konuda kesin ve gerçek bir netice alınmış mıdır?

YANITLAR:

Suriye ve Nesip Halbutoğulları'nın oğulları Ayhan Halbutoğulları adlı vatandaşımız 15 Ekim 1997 tarihinde, 1991 yılından beri çalışmakta olduğu Suudi Arabistan'ın Tebuk kentinde yaşadığı evde kaza sonucu meydana geldiği anlaşılan yangın sonrasında kaldırıldığı Tebuk Kral Halid Hastanesi'nde, yanmaya bağlı solunum yetmezliği nedeniyle vefat etmiştir. Adigeçenin vefatının ardından cenazesi bizzat anne ve babası tarafından Suudi Arabistan'ın Tebuk kentindeki anılan Hastane'den teslim alınmış, teslim alma sırasında naaş anne-baba tarafından teşhis edilmiş ve meydana gelen ölümün kaza sonucu olduğu ve şikayetçi olunmadığına ilişkin tutanak tanıklar huzurunda anne-baba tarafından imzalanmıştır.

Suriye-Nesip Halbutoğulları daha sonra oğullarının naaşıyla birlikte yurda dönmüşler ve cenaze toprağa verilmiştir. Bu aşamadan sonra Suriye-Nesip Halbutoğulları'ndan alınan dilekçelerde, oğullarının kaza sonucu değil de bir cinayete kurban gitmiş olduğunu düşündükleri, ayrıca toprağa verilen naaşın oğullarına ait olup olmadığı hususunda tereddütleri bulunduğu ifade edilmektedir. Bu iddia üzerine Cidde Başkonsolosluğumuz ilgili Suudi makamları nezdinde girişimde bulunmuş ve yeni bir tahkikat başlatılmasını sağlamıştır. Adigeçenlerin daha sonra Bakanlığımıza sundukları bir dilekçe ekinde Hatay-Samandağ Cumhuriyet Başsavcılığı onaylı Adli Tıp Kurumu'nun hazırlamış olduğu, Ayhan Halbutoğulları'nın mezarından alınan kemik örneği üzerinde gerçekleştirilen DNA testi raporu alınmış olup, sözkonusu raporda anne-babadan alınan kan örneklerinin kemik örneğiyle karşılaştırılması sonucunda naaşın Ayhan Halbutoğulları'na ait olamayacağı belirtilmektedir.

Cidde Başkonsolosluğumuzun ilgili Suudi makamları nezdinde başlatmış olduğu tahkikatın sonucunda Ayhan Halbutoğulları'nın kaza sonucunda vefat ettiğinin teyid edilmiş olduğu bildirilmiştir.

Bu gelişme üzerine anne-baba, oğullarının akıbetini araştırmak üzere Suudi Arabistan'a gitmek istediklerini beyan etmişler, vize temini için Bakanlığımızca Suudi Arabistan'ın Ankara Büyükelçiliği nezdinde girişimde bulunulmuştur. Suudi Arabistan Büyükelçiliğinden alınan cevabi Notada, Ayhan Halbutoğulları'nın ilgili Suudi makamlarının resmi belgeleriyle vefat etmiş olduğunun bildirilmiş olması, anne-babanın naaşı teslim almak üzere Suudi Arabistan'a gittikleri ve naaşı teşhis ettikleri belirtilerek vize talebimizin kabul edilmediği bildirilmiştir. Bunun üzerine Cidde Başkonsolosluğumuzca da adigeçenlere vize verilmesini teminen ilgili Suudi makamları nezdinde girişim başlatılmıştır. Ancak, Suriye-Nesip Halbutoğulları çifti sözkonusu girişimimizin sonucunu beklemeden, Umre yapacakları gerekçesiyle vize temin etmiş ve 2000 yılı Eylül ayında Suudi Arabistan'a gitmiştir.

Adigeçenlere Cidde Başkonsolosluğumuz tarafından yakın ilgi gösterilmiştir. Adigeçenlerin, oğullarının akıbetinin tekrar araştırılmasını talep etmeleri üzerine, anılan Temsilciliklerimiz yetkilileri olay mahalli olan Tebuk kentine gitmiş ve Ayhan Halbutoğulları'nın naaşının anne-babasına teslimine ve naaşın teşhisine tanıklık yapanlardan biri olan Cuma Şahin adlı vatandaşımızla görüşmüşlerdir. Cuma Şahin, Ayhan Halbutoğulları'nın arkadaşı olduğunu, olayın meydana geldiği gün birlikte olduklarını, müteveffayı en son evine girerken gördüğünü, aradan kısa bir süre geçtikten sonra evin içinden bir patlama sesi duyulduğunu, kapının çevredekiler tarafından kırılarak içeri girildiğini ve Ayhan Halbutoğulları'nın banyoda bulunarak derhal hastaneye kaldırıldığını, ancak kurtarılamadığını ifade etmiştir.

Öte yandan, Cidde Başkonsolosluğumuzun hukuki danışmanlığını yapan Suudlu avukatın verdiği bilgilerden, konuyla ilgili olarak hukuk açısından yapabilecek herhangi bir işlem olmadığı, Ayhan Halbutoğulları'nın vefatından sonra cenazesinin bizzat anne-babası tarafından teslim alınmış olması ve itirazlarının cenazesinin teslim alındığı günlerde yapılmamış olması nedeniyle Suudi Arabistan'da dava açılmasının mümkün olmadığı, ayrıca, Türkiye'den alınan DNA testi raporunun da Suudi makamlarınca kabul edilmeyeceği, aynı testin bir kez daha ABD'de yapılmasının gerekeceği öğrenilmiştir.

Suriye-Nesip Halbutoğulları çiftinin oğullarının akıbetiyle ilgili olarak Suudi Arabistan İçişleri Bakanlığına yaptıkları başvuru hakkında 1 Nisan 2001 tarihinde Suudi Arabistan Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından Riyad'da bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantıya 2000 yılı Eylül ayından 2001 yılı Nisan ayına kadar kendilerinden haber alınmayan Suriye-Nesip Halbutoğulları çiftinin yanı sıra Riyad Büyükelçiliğimiz yetkilileri de katılmışlardır. Toplantıda müteveffa vatandaşımızın ailesi, oğullarının sağ olduğunu, sivil giyimli ve kendisini general rütbeli olarak tanıtan bir Suudlu tarafından Tebuk'ta oğullarıyla görüştürüldüklerini, ancak bu gelişmeyi Suudi makamlarına bildirmeleri halinde oğullarının hayatının tehlikeye girebileceği düşüncesiyle sessiz kaldıklarını beyan etmişlerdir. Büyükelçiliğimiz mensuplarının ısrarına rağmen kendi yürüttükleri araştırmalar hakkında bilgi vermekten kaçınmışlar, toplantı sonrasında Büyükelçiliğimize davet edilen adigeçenler, sözkonusu davete icabet etmemişlerdir.

Yukarıda bahsi geçen toplantının tarihinden 2001 yılı Eylül ayına kadar adigeçenlerden yine herhangi bir haber alınamamıştır. Adigeçenler 10 Eylül 2001 tarihinde bu kez Cidde Başkonsolosluğumuza gelmişler ve hayatta olduğunu iddia ettikleri oğullarının kurtarılması için yardım talebinde bulunmuşlardır. Konuya ilişkin olarak Başkonsolosluğumuz yetkililerinin tüm sorularına doğruluğu konusunda şüphe uyandıran, tatminkar olmayan yanıtlar vermişler, "takip edildiklerini, oğullarının ve kendi hayatlarının tehlikede olduğunu, tehdit edildiklerini" beyan etmişlerdir.

Başkonsoloslğumuza yaptıkları bu ziyaret sonrasında da adigeçenlerden haber alınamamıştır. Suriye-Nesip Halbutoğulları çifti, 2000 yılı Eylül ayında bir aylık Umre vizesiyle geldikleri Suudi Arabistan'dan 10 Ocak 2002 tarihinde sınırışı edilmişlerdir. Sınırdışı edilmelerinden önce kendileriyle Cidde'de yapılan görüşmede adigeçenler bu kez oğullarının Riyad'da bir hapishanede tutuklu olduğunu iddia etmişlerdir.

Suriye-Nesip Halbutoğulları, sınırdışı edildiklerinden tekrar Suudi Arabistan'a gitmeleri mümkün değildir. Adigeçenler, oğullarının yaşadığına dair somut herhangi bir bilgi sunamamışlar ve kendilerine yardımcı olmak amacıyla sorulan tüm soruları yanıtsız bırakmışlardır. Oğullarının akıbetini araştırmak üzere gittikleri Suudi Arabistan'da bulundukları süre zarfında adigeçenlerden uzun aralıklarla haber alınamaması açıklanamamaktadır. Suriye Halbutoğulları'nın, Suudi Arabistan'da bulunduğu süre içinde ülke yasalarına göre ağır cezayı gerektiren "falcılık", "cincilik" gibi gelir getirici işlerle meşgul olduğuna ilişkin bazı bilgiler de intikal etmiştir.